MIELIPIDE

Jauhelihaa saa myös lavasta ja muista osista. Ei tarvitse käyttää paistia. Paisti kokolihana, on lihan tuhlausta jauhaa se. **TEKSTIVIESTI**

LUKIJALTA

Kutualueet kuntoon – lohta kaikille

Puolueettomina asiantuntijoina esiintyvät virkistyskalastuksen edustajat ja Jasper Pääkkösen kaltaiset julkkikset haluavat järjestää Suomen lohenkalastuksen uudelleen. Heidän perustelunsa vaihtuvat tilanteen mukaan, mutta tavoitteena on lohenkalastuksen siirtäminen rannikolta jokiin.

Toimenpiteet lohen lisääntymismenestyksen varmistamiseksi tulisi kuitenkin keskittää ennen kaikkea sinne, missä kalan lisääntyminen konkreettisesti tapahtuu.

Syyt lohikantojemme heikkenemiseen löytyvät poliitikkojen aikoinaan tekemistä valinnoista jokiemme käyttötarkoituksen suhteen. Sähköntuotanto katsottiin joessa lisääntyviä kalakantoja tärkeämmäksi.

Kutujokien kunnostamisen sijasta lohen poikastuotantoa ryhdyttiin elvyttämään rannikkokalastusta säätelemällä. Vuosien varrella kalastusrajoituksia on tiukennettu ja välillä helpotettu määräajaksi.

Eniten rajoituksista ovat kärsineet rannikkokalastajat Selkämerellä, missä lohisaalis on 20 vuodessa pienentynyt kymmenesosaan.

Useat niistä tavoitteista, joita toistuvasti ja lisääntyvästi on esitetty ehtona kalastusrajoitusten lieventämiselle, on saavutettu. Vaelluspoikasten määrä on kymmenkertaistunut sekä Tornionjoessa että Simojoessa vuoden 1996 jälkeen.

Lohikantojen elpymisestä huolimatta kalastusrajoituksia ei ole haluttu lieventää, koska perimmäisenä tavoitteena on kalastuksen siirtäminen jokiin joka tapauksessa.

Ensin asiaa perusteltiin jokien elämyskalojen suurempana tuottona ammattikalastajan pyytämään loheen verrattuna. Kun kalatalousalan yrittäjien eriarvoistaminen kyseenalaistettiin, keskustelun ytimeksi tuli sekakantakalastus, joka sekin edellyttäisi kalastuksen keskittämistä jokiin.

Tapani Pakarisen (HS 10.4.) mainitsemien Mörrumin ja Emän lohia ei kuitenkaan ole ollut ammattikalastuksen saalisnäytteissä kuin yhden kerran, ja tällöinkin vain yhden prosentin verran Perämeren näytteessä vuonna 2011 (RKTL 14/2012).

> Jos kalojen kutualueet on pilattu tai vahinkoeläinkantojen säätely laiminlyöty, tilanteen korjaaminen on aloitettava näistä kysymyksistä.

Selkämerellä tapahtuva lohenkalastus ei siis ole minkäänlainen uhka näiden jokien lohikannoille.

Jos kalojen kutualueet on pilattu tai vahinkoeläinkantojen säätely laiminlyöty, tilanteen korjaaminen on aloitettava näistä kysymyksistä.

Mikäli lohen lisääntymisen todettaisiin näistä korjaustoimenpiteistä huolimatta olevan vaarassa ja nimenomaan kalastuksen takia ja kalastus tästä syystä päätettäisiin lopettaa, biologisin perustein tehtävän päätöksen tulisi koskea kaikkea kalastusta niin meressä kuin joessa.

Toivoisimme ympäristöministeri Ville Niinistön käsittävän tehtävänsä laajemmin.

Pelkän luonnonsuojelun sijasta vesien ja kalavarojen käyttöä tulisi suunnitella kokonaisvaltaisesti eri osapuolet huomioon ottaen.

Sami Veneranta
ammattikalastaja, puheenjohtaja
Selkämeren Ammattikalastajat ry
Maria Saarinen
FM, biologi
Livia / Kalatalous- ja ympäristöopisto

JAANA KANKAANPÄÄ

Virkistyskalastajien tavoitteena on siirtää lohenkalastus rannikolta pohjoisen jokiin, kirjoittajat arvelevat.

Missä on?

Minne ja kenen pyynnöstä ” hautautunut ” itsenäisten kuntien kantelu EN:lle kuntauudistuksesta?

Sopivasti ”hävinnyt”

Unohtuiko?

Minne on unohtunut puhe ilmaston lämpenemisestä.

Hiili

Ihana valo

Ihmettelen ihmisten kiukkua kesäajasta. Meillä sitä odotetaan. Valoisaa on enemmän töiden jälkeen maataloustöille ja ulkoilulle. Mieliala nousee.

Kesakko

Moottorikelkat

Mikseivät vihreät kiellä moottorikelakalla rälläämistä? Kaikkia turhaa kyllä hössötetä än.

Ei nimimerkkiä

Järki hoi

Jauhelihaa saa myös lavasta ja muista osista. Ei tarvitse käyttää paistia. Paisti kokolihana, on lihan tuhlausta jauhaa se.

Ei nimimerkkiä

Yle-vero

Veron myötä tv-ohjelmat viikko viikolta huononee. Ei mitään vastinetta verolle.

Turha vero

Tuontikalaa

Kalankasvatuksen ympäristöministeri onkin jo hävittänyt Suomesta. Lopettakoon myös luonnonkalan. Syödään tuontikalaa Norjasta.

Ei nimimerkkiä

Ville Niinistö puuttui kalatalouden hallinnointiin (TV 1 7.4.). Kyllä MMM on oikea päättäjä ja kalastajat oikeita todellisia asiantuntijoita.

Luottamus

VIERASKOLUMNI

Muistoja 1980-luvulta

Siivosin kirjahyllyäni ja kirjarivistöjen takaa löytyi pölyn peitossa ollut teos: Jaakko Uotilan ja Paavo Uusitalon vuonna 1984 julkaisema ”Työttömyys, laki ja talous”. Kirjoittajat olivat aikansa yhteiskuntatieteilijöiden kärkeä, Jaakko Uotila Tampereen yliopiston julkisoikeuden ja Paavo Uusitalo Helsingin yliopiston oikeussosiologian professori. Kääntelin kirjaa käsissäni, pyyhin sankan pölyn kansista ja ryhdyin lukemaan.

Kirja sisältää kiintoisia pohdintoja työn ja työttömyyden luonteesta 1980-luvun alun Suomessa. Se on kaiku ajalta, jolloin yhteiskuntatieteilijät vielä olivat aitoja ajattelijoita ja tekivät rohkeita yhteiskunnallisia avauksia, ajalta ennen konsulteille ulkoistettua ajattelua.

Uotinen ja Uusitalo esittävät idean vapaaehtoisesta kansalaisvapaasta, jota voisi hyödyntää joka kymmenes vuosi. He kaavailevat, että joka vuosi 200 000 työikäistä kansalaista voisi viettää puolen vuoden vapaan. Tuona aikana heille maksettaisiin kansalaispalkkaa, joka olisi kaikille sama, mediaanitulon suuruinen. Kansalaisvapaan aikana osallistuttaisiin yhteiskunnallisesti hyödylliseen toimintaan, pelkkää joutenoloa se ei olisi. Järjestelmä ei tulisi kohtuuttoman kalliiksi, koska työttömyysmenoissa ja muussa sosiaaliturvassa säästettäisiin. Samalla työttömyys vähenisi, koska järjestelmä jakaisi työn tasaisemmin.

Uotilan ja Uusitalon ehdotus arvioitiin liian radikaaliksi. Suomalainen luovuus kukki: keskityttiin uuden ajatuksen mahdottomaksi osoittamiseen. Jotakin jäi kuitenkin itämään: keskustelu kansalaispalkasta käynnistyi. Nykyään puhutaan perustulosta. Ajatus kansalaisvapaasta jäi myös elämään ja aikanaan päätettiin aloittaa vuorotteluvapaa. Vuorotteluvapaa jäi marginaaliseksi. Siitä ei tullut kansalaisvapaan kaltaista massiivista työn kierrättämisen välinettä.

Kirjassa on toinen, nykyiseen yritysverokeskusteluun hyvin sopiva ehdotus. Kirjoittajat pohtivat työpaikkoja synnyttävää yritysverojärjestelmää. Teema on sama kuin Jyrki Kataisen hallituksella. Kataisen hallitus päätyi laskemaan roimasti yhteisöveroprosenttia. Uotila ja Uusitalo päättelevät, että yritysten verottaminen painottuu liiaksi työvoiman käyttämisestä perittäviin veroihin. Valuvika on siinä.

He kaavailevat yritysveroa, jonka määräytymisen perusteena olisi yrityksen liikevaihto. Siitä voitaisiin vähentää esimerkiksi raaka-aineet ja puolivalmisteet. Näin päästäisiin tarkistettuun liikevaihtoon. Verotettava yritystulo määräytyisi, kun tarkistetusta liikevaihdosta vähennettäisiin yrityksen palkkamenot. Yritysveroprosentti määrättäisiin verotettavan yritystulon ja lakisääteisten sosiaalivakuutusmaksujen kertymästä. Uotilan ja Uusitalon mukaan tällainen veromalli parantaisi työllisyyttä, koska päätöksenteon logiikka yrityksissä muuttuisi: verotus kannustaisi työpaikkojen lisäämistä.

Muistelen, että veromalli ei saanut vastakaikua. Se tyrmättiin mahdottomana. Kuitenkin sen perusidea on vahva: verotus suosisi työvoiman lisäämistä. Tämä rohkaisisi nimenomaan pieniä yrityksiä työllistämään. Innostuin: ehkä voitaisiin jopa ajatella muinaisen veromallin kokeilua työvaltaisissa mikroyrityksissä.

Havahduin, kun kirjaan jäänyt pöly kutitti kurkussani.

Palautin kirjan muiden kirjojen taakse. Istuuduin rauhallisesti nojatuoliini, kollikissa Picasso loikkasi käsinojalle. Hengitin syvään ja jäin sunnuntai-iltapäivän nirvanassa odottamaan yhteisöveroalennuksen dynaamisia vaikutuksia.

HANNU KATAJAMÄKI
on Vaasan yliopiston aluetieteen professori.

hannu.katajamaki@uva.fi

Pelkkä kaupungin suuruus ei riitä

Kaupungin suuruus ei enää ole avaintekijä paikallisen talouselämän kukoistukseen, toteaa Michiganin osavaltionyliopiston sosiologian apulaisprofessori Zachary Neal äskeisessä tutkimuksessaan.

Nealin mukaan aiemmin Amerikan suurimmilla kaupungeilla oli menestyvin talous, mutta nykyisin parhaiten pärjäävät koosta riippumatta kaupungit, joilla on eniten yhteyksiä, verkostoja toisiin paikkoihin, alueisiin jne.

Lisääntyvä lentoliikenne, suurnopeusjunat, internet ja muut teknologian innovaatiotuotteet ovat tuoneet paljon pienemmät kaupungit samalle viivalle esimerkiksi New Yorkin ja Chicagon kanssa, toteaa Neal edelleen tutkimuksistaan.

Uuden teknologian nostamia uusia menetyskaupunkeja ovat muun muassa Denver, Phoenix ja Bentonville, joka on esimerkiksi Wal-Mart-yhtiön kotikaupunki. Bentonville on vain 20 000 asukkaan kaupunki Arkansasissa – kuten mikä tahansa kaupunki meillä Suomessa. Sieltä on yli 300 kilometrin matka lähimpään suurkaupunkiin Kansas Cityyn, jonka metropolialueella asuu noin kaksi miljoonaa ihmistä.

”Teknologia on muuttanut pelikentän: 50 vuotta sitten kukaan ei olisi sijoittanut monikansallisen yhtiön – Wal-Martin– pääkonttoria Bentonvilleen, kun vaihtoehtoina olivat New York, Chicago tai Los Angeles”, kertoo Neal. Tai esimerkiksi, että monikansallinen 8,4 miljardin vuosiliikevaihdon suoramyyntiyritys Amway pitäisi vieläkin pääkonttoriaan (emoyhtiötään: Alticor-konserni) Adassa Michiganissa USAssa...

Neal tutki 64 amerikkalaiskaupungin asukasluvun ja lentoliikenteen määrän vuodesta 1900 vuoteen 2000. Tuloksista ilmeni, että asukasluku kuvasi talouden kehitystä parhaiten aina vuoteen 1950 asti, jolloin kaupallinen lentoliikenne alkoi yleistyä. Muutos jyrkkeni telekonferenssien ja internetin yleistymisen jälkeen – ja tuo ilmeinen myönteinen kehitys jatkuu kaikkialla meillä Suomessakin verkostoitumisen myötä.

Suurkaupungeista osa, kuten New York, Los Angeles ja Chicago rakensivat verkostoja ja onnistuivat säilyttämään taloudellisen vaikutusvaltansa.

Heikommin ovat pärjänneet muun muassa Detroit, Cleveland ja Pittsburgh, jotka eivät ole saaneet kunnolla rahoitusta ja joita pidetään nykyisin huonosti verkottuneina. Näissä kaupungeissa voivat huonosti sekä kokonaistalous että erityissektorit kuten teollisuustuotanto, kuljetus ja tietoliikenne.

Nealin tutkimusten mukaan on myös pienempiä kaupunkeja, jotka olivat melko merkityksettömiä vielä 50 vuotta sitten, mutta joista on sittemmin tullut merkittäviä taloudellisia keskuksia. Näitä ovat vaikkapa Pohjois-Carolinan Raleigh-Durhamin seutu, joka on keskittynyt innovointiin ja luovuuteen, ja Miami, joka on käyttänyt hyväksi sijaintiaan ja tehnyt kaupungista linkin Pohjois-, Keski- ja Etelä-Amerikan välille.

Nealin mukaan kaupunkien ei kannata keskittyä haalimaan lisää asukkaita. Tärkeämpää on rakentaa hyviä suhteita nimenomaan reilun ja aidon yhteistyön merkeissä toisiin kaupunkeihin lähellä ja kaukana kestävien liikekumppanuuksien ja suorien lentoyhteyksien avulla.

Neal pitää todennäköisenä, että seuraavan 50 vuoden aikana menestystekijät muuttuvat jälleen. Tulevaisuudessa ratkaiseviksi menestyksen avaimiksi voivat nousta kestävän kehityksen ympäristötekijät ja ekoenergiaratkaisut.

Ilkka Hyttinen
Jämijärvi

Sudet voidaan laittaa reservaattiin

Muutama vuosi sitten palatessani kotiini havaitsin pihatielläni vastasataneessa ohuessa lumikerroksessa suden jäljet. Hurtta oli merkannut muutamiin lumisiin mättäisiin, mäntyjen tyville ja kotini rappusille reviirinsä merkiksi keltaiset virtsalaikut.

Rappusilta susi oli poikennut noin kymmenen metrin päähän rakennuksesta kuusipusikkoon makuulle. Pihamaalla ja muualla läheisyydessä oli runsaasti jäniksen jälkiä. Olisiko susi jäänyt paistia vahtaamaan, mutta sitä se ei ollut saanut.

Pusikosta jäljet johtivat Lastuvirran vartta pitkin kohti Lastukoskea, Juankoskea ja Kaavia. Muutaman päivän jälkeen Savon Sanomat uutisoi, että Kaavilla oli jäänyt nuorehko urossusi auton tönäisemäksi ja kuollut.

Oliko se tämä minun kotipiirissäni käynyt, ei ole varmuutta.

Jos eläintarhoja ei huomioida, susihavaintoni luonnossa on tämä. Tänään Tahkovuoren ohella Kuopion kaupunki on saanut myös oman susilaumansa. Uusi susilauma liikkuu kodistani noin 15 kilometrin päässä Syvärinjärven ja Keyrityn maisemissa lähellä Tahkovuorta.

Sikäläiset kalastajat olivat löytäneet jäältä puoliksi syödyn hirven raadon ja saalistaneen susilauman runsaat jäljet veri- ja hirvenkarvalaikkuineen.

Viime viikkoina on keskusteltu runsaasti susista. Oma mielipiteeni on, etteivät susien salakaadot ja susikammo lopu ennen kuin metsissämme ja pihoissamme juokseva susikiintiö maksimoidaan 50 yksilöön.

Ihminen saalistaa samalla reviirillä kuin susi, se on perussyy, ja tässä yhtälössä susi jää toiseksi. Jos Suomessa on oltava 500–1 000 sutta, kuten luontojärjestöt ja EU näyttävät vaativan, nämä yksilöt on tarhattava suurpetoreservaatteihin.

Sonkajärvellä yksityinen yrittäjä on aidannut lähes sata hehtaaria omistamaansa metsämaata korkealla teräsverkkoaidalla ja tarhaa siinä villisikoja ja biisoneita.

Suomen valtiolla yhdessä halukkaitten luontojärjestöjen kanssa on tässä vapaa malli aidata samoin valtion erämaita tuhannen hehtaarin, ja suurempia, suurpetoreservaatteja. Näille alueille pedot eivät tekisi vahinkoja meille maalla viihtyville ihmisille ja kotieläimille ja ennen muuta saisimme vihdoin rauhan pedoiltamme, joita tanhuvillamme ei ole tätä ennen näkynyt sataan vuoteen.

Reservaattipetojen ruokkimista voidaan helpottaa maatiloilla kuolleilla eläinraadoilla, jotka nykyisin on pakko polttaa niille varatuissa polttopaikoissa. Keräilykustannukset maksaisi tarhaaja.

Eino Kinnunen
kirjailija
Nilsiä

Lapset tarvitsevat äitiään

Kotiäitiys on nykyään harvinaista, kun vielä muutama vuosikymmen sitten se oli hyvin yleinen ammatti. Keskeinen syy sen hiipumiseen oli ajatus, että jokainen järkevä nainen käyttää kykyjään muuhun kuin lasten hoitamiseen, ja vie lapsensa päivähoitoon voidakseen itse omistautua tärkeämmille asioille.

Moni kotona oleva äiti kamppailee siksi itsearvostuksensa kanssa. Vaisto sanoo, että on pienten lasten hoitaminen kotona on oikein, ja että on arvokasta antaa aikansa perheelle. Samalla monet tuntevat yhteiskunnan painetta siitä, että he jäävät pois työelämästä.

Äitien työssäkäynnin vuoksi on luotu päivähoitojärjestelmä, jonka tehtävänä on taata jokaiselle lapselle päivähoitopaikka.

Tämä on tarpeen juuri siksi, että nainen voi olla työmarkkinoiden käytettävissä ja pääsee tasa-arvoiseen asemaan miehen kanssa.

Nykyään ajatus on muuttunut vielä sen verran, että päivähoito on nimetty myös lapsen ja miehen eduksi, eli koko perheen etuoikeudeksi. Tämä on oikeus juuri siksi, että näin lapsi siirtyy muualle hoitoon ja vanhempien vapaus toteutuu.

Lopputulos on ollut se, että tasa-arvo ja vapaus näyttävät vieneen lapsilta turvallisen lapsuuden. Hämäävää asiassa on se, että koska ollaan tasa-arvon ja vapauden asialla, jää huomaamatta tämä lasten elämässä tapahtunut muutos.

Viime vuosina on myös alkanut puhaltaa uusia tuulia lasten psykologian rintamalta. Monet psykologiset tutkimukset ovat todenneet, että pieni lapsi tarvitsee juuri äidin hoivaa kehittyäkseen tasapainoiseksi aikuiseksi.

Yhteiskuntamme on jatkuvasti jättänyt lasten henkiset tarpeensa huomioimatta. Ummistetaan silmät sitä, että lapset tarvitsevat läsnä olevia vanhempia, ja että pienet lapset kaipaavat nimenomaan äitiään.

Lasten pahoinvointi on alkanut suomalaisessa yhteiskunnassa suurin piirtein samaan aikaan kun tasa-arvo valtasi alaa. Se on viime vuosikymmenenä vain pahentunut nyky-yhteiskunnan työtahdin kiristyessä.

Päättäjät tarjoavat lasten pahaan oloon ratkaisuksi ammattiauttajien määrän lisäämistä. Sairautta yritetään siis parantaa samoilla lääkkeillä, jotka ovat sen alun perin aiheuttaneetkin, eli lasten jättämisellä yhteiskunnan hoitoon.

Se on kuitenkin mahdotonta, sillä lapsi on tunteva ihminen, joka tarvitsee rakkautta, pysyvyyttä ja turvallisuutta kehittyäkseen empaattiseksi ja tasapainoiseksi aikuiseksi.

Jaana Uolamo
Akaa

Lukijalta-osasto

■ Lukijalta-kirjoitukset voi toimittaa Maaseudun Tulevaisuuden toimitukseen postitse, sähköpostitse, faksilla tai tekstiviestillä.

■ Toimituksen osoite on Maaseudun Tulevaisuus, PL 440, 00101 Helsinki.
■ Faksinumero toimitukseen on (09) 694 3717.
Kuoreen tai faksiin merkintä ”Lukijalta”.
■ Sähköpostitse kirjeet lähetetään osoitteeseen *lukijalta@maaseuduntulevaisuus.fi*

VERKOSSA SANOTTUA

Koskisen metsäpuhe jakoi mielipiteet

Maa- ja metsätalousministeri **Jari Koskisen** (kok.) puheenvuorosta kertova juttu ”Suomen talous ei kasva lahopuita laskemalla” (MT 12.4.) keräsi kannanottoja sekä puolesta että vastaan.

Koskinen kommentoi MTK:n metsävaltuuskunnan kokouksessa sekä yleistä taloustilannetta että metsälain valmistelua.

”Maailmalta kuuluu edelleen huonoja uutisia. Lahopuiden laskennan sijaan meidän pitäisi keskittyä puun käytön lisäämiseen”, ministeri julisti.

Aitomaalainen kiittelee:

”Kiitos Koskiselle asian puhumisesta. Nämä villeniinistöt ja ideologiaan perustuvat ”tutkijat” ovat jo liian pitkään saaneet huseeratakin. Mistähän heillä oikein tämä Suomi -viha ja erityisesti maaseutuviha kumpuaa?”

”Kiitokset Jari Koskiselle, olette hoitanut oman tonttinne ministerinä ryhdikkäästi, vihreät tuntuvat painostavan kovasti joka asiassa. Parempi olisi Suomen selvittää omat asiansa sisäisesti, kuin kannella EU:hun kuten petoasioissa”, sanoo Rape.

Useammissa kommenteissa Koskista kuitenkin moitittiin.

”Mikä ihmeen kiire näitä metsiä on hakata?” ihmettelee Autiotila/Tuottamaton. ”Ei nämä metsän omistajat nälkään kuole. Tuntuu, että Koskinen on ajamassa joidenkin muiden sanelemia ehtoja ja turhaan kiirehtimässä. Näillä joilla on hyvää metsää, ei heillä ole mitään tarvetta sitä hävittää, tarve tulee kyllä ihan luonnostaan.”

Joutsenlaulu valistaa ministeriä metsälain tavoitteista.

”Jari Koskinen ei ole ymmärtänyt metsälain tavoitetta. Ei se ole vaikeaa, Jari. Vaikka olisit käynyt kiertokoulusi väärinpäin, saatoit huomata sanat ’ekologisesti ja sosiaalisesti kestävää’ sekä ’biologinen monimuotoisuus säilytetään’. Se on siis METSÄLAIN TARKOITUS.

Suomi on sitoutunut pysäyttämään luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen niin omissa päätöksissään, EU:ssa kuin YK:ssakin. Jos tämän ymmärtäminen on Koskiselle mahdotonta, on korkea aika vaihtaa ministeriä. Koskinen ei ole tehtäviensä tasalla.

Lahopuiden laskeminen on välttämätöntä metsäluonnon tilan parantamisessa”.

Insinööri ei usko puun käytön lisäämiseen.

”Ei Suomi enää puulla nouse - mutta pelottaa, että sitä yrittäessä hakataan viimeisetkin ihmiseltä säilyneet oikeat metsät.”

Myös Metsänomistaja moittii ministeriä: ”Kysymys on yhden ministerin ja ministeriön virkamiesten ideologiasta. Uppiniskainen ministeri virkamiehineen ei ota huomioon ison tutkijajoukon tutkimustuloksia.”

Tyhjä pullo kohta täyden hintainen

Muutakin kuin metsälakikeskustelua käytiin viikon mittaan, ja yksittäisiä kommentteja sateli pieniinkin uutisiin. Nännin näplääjä päivitteli STT:n uutista, jonka mukaan pullopantit saattavat nousta.

”Pitäiskö meidän lypsytilallisten siirtyä pullonkerääjiksi, meinaan maitolitran hinta on kohta sama kuin tyhjän pullon hinta.”

HENRIK SCHÄFER